

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. De influxu actus imperantis in imperatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

universaliter illud mediata dicitur haberi, quod nonnisi per aliud, & mediante altero habetur, si autem actus imperatus nonnisi mediatam libertatem habeat, non contradicimus oppositis, nam etiam oppositi non negant mediatam libertatem actui.

RESPONDETUR. Quod duplici titulo per nos ponatur libertas in actu imperato. Primo quidem antecedenter, nempe quod illud imperium retractare vel ab illo cessare possit voluntas, aliam autem libertatem ponimus quasi formalem, quæ est ex influxu potentia, à nullo, necessario determinata, ad illum actum ponendum, ex quo secundo colligitur, non tantum mediatam, sed etiam immediatam libertatem, convenire actui.

INSTABIS, ad hoc ut dicatur aliquis actus imperatus liber, non sufficit posse omittere, imperium, sed est necesse defacto illud omisisse, quia imperium eo ipso quod existit, debet habere effectum suum formalem, qui est, voluntatem impedire, ne sit carentia actus imperati.

RESPONDETUR. Negando effectum formalem imperii esse, ponere illud impedimentum; cum enim effectus formalis non aliud sit, nisi unita forma subiecto apto, effectus illius imperii formalis, erit esse imperativum ut quo; & certe si effectus formalis imperii est impedire, ne sit carentia actus imperati, sicut impossibile est etiam Divinitus, ut forma careat effectui suo formali, ita impossibile erit, dari carentiam illius impedimenti, atque adeo dari negationem actus imperati. Sed posito etiam quod illius imperii sit effectus formalis impedire ne sit carentia actus imperati, sufficit quod non impediat, ne possit non esse, seu quod non impediat ipsum posse.

DIFFICULTAS III.

De Influxu actus imperantis in imperatum.

Certum est vi actus imperantis sequi imperatum, sed unde hoc oriatur & ex quali influxu explicandum venit.

EXPLICANT primo. Thomistæ & dicunt, quod actus imperans, impingat imperato modum quendam, ratione cuius, constituitur dependens ab imperante.

IMPUGNAT hanc responsionem Oviedo. Modus iste, est superadditus actui imperato, Ergo supponit substantiam actus imperati, tanquam subiectum, Ergo supponit illam jam productam à suis Causis. *Hæc Impugnatio*

NON SATISFACIT. Quia sicut in principiis Oviedo Creatio est modus superadditus rei creatæ, nec tamen supponit positionem creaturæ, sed illam ponit. Motus item localis, non sup-

ponit mobile quia tale, sed facit, & tamen est quid superadditum mobili. Ita & modus ille, superadditus posset esse actui imperato, non tamen supponens illum in esse; unde dicitur modus ille superadditus non quod adveniat actui imperato in esse imperati jam constituto, sed quia est aliquid non identificatum realiter, ipsi actui *Ceterum*

NON SATISFACIT hæc explicatio, quia de illo modo redit difficultas quid sit ille modus superadditus, & quali influxu infuset, ut dicatur ex vi actus imperantis, fieri imperatus. Rursus si nihil obstat, non sunt multiplicanda entia sine necessitate, quæ autem necessitas illius modi.

EXPLICAT secundo Ripalda apud eundem Oviedo, quod influxus ille, nihil aliud sit, quam fieri imperatum actum, movente imperante. Quod ipsum nihil aliud est, quam poni entitatem imperantis, & entitatem imperati, quæ alias posita non fuisset, nisi movisset imperans, ita ut conditionalis hæc verificetur, quod non esset actus imperatus, si non esset imperans.

IMPUGNAT hanc explicationem Oviedo. Quia procedere actum imperatum, verbi gratia, abstinentia, est aliquid modo absolute existens, si est absolute existens, non potest consistere in eventu, qui non existit, sed existeret; sed ille conditionatus eventus non existit cum defacto jam fiat, Ergo in illo conditionato eventu, non potest consistere influxus actus imperantis in imperatum.

RESPONDETUR. Non esse novum res absolute factas, explicare per aliquid conditionatum, sic in principiis nostris, pro statu jam physico adeoque absolute, efficax gratia explicatur per conditionatum eventum, vel per scientiam conditionatam, & omnes effectus & causalitates, explicantur similiter, dum dicitur: Si hoc ponitur, ponitur effectus, si non ponitur, non ponitur etiam effectus. Christum etiam nos redemisse explicare bene possumus, per hoc, quia nisi ille nos redemisset omnes damnati fuisset. Conceptionem item Immaculatam Beatissimæ Virginis explicamus, per negationem maculæ originalis, quam incurrisset si redempta non fuisset & sic de reliquis. *Nihilominus*

NON SATISFACIT hæc explicatio, quia de hoc ipso queritur, quid sit illud, quod nisi poneretur, actus ille imperatus non fieret, quid est ille influxus, & quo sensu dicitur illum actum imperatum, non futurum, vel enim dicitur non futurum simpliciter nisi influeret imperans, & hoc falsum est, quia idem entitative actus amoris qui imperatur, poterat fieri sine imperio. Quod si dicatur non futurum fuisse vi imperii, de hoc ipso queritur, quid sit, illum esse vi imperii?

Ex-

EXPLICAT 3. Oviedo, & dicit, hunc influxum non aliud esse, quam coexistentiam actus imperantis; potentis in actu primo influere in imperatum, & actus imperati, potentis in actu primo ab imperato dependere, & in negatione dependentiæ imperantis ab imperato, eo quod fieri posset, ut hic actus qui modo est imperatus sit imperans. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT, Tum quia de hoc ipso quæritur, quid sit in actu primo posse influere actum imperatum in imperantem. Tum quia, si nescio quid sit dependentia, nescire possum negationem dependentiæ. Tum quia potest esse entitas utriusque actus & coexistentia, & tamen unus non habere formalitatem imperantis, alter formalitatem imperati, idque cum formalitate influxus, quid ergo est ille influxus? Concedo enim interim actum imperantem & imperatum esse coexistentes, sed quæro, quid est unum ita se habere, ut causet alium. Dices, intervenire illic negationem dependentiæ ab imperato: de hac ipsa quæro, in quo stet hæc dependentia.

DICES cum Oviedo posita hac coexistentia imperantis actus independentis ab imperato, & quolibet alio secluso superaddito, recte intelligitur, unum actum ab alio pendere, quia de ratione influxus, non est entitas superaddita, inter principium influens & effectum.

RESPONDETUR. Non esse in præsentia mentem evincere quod ille influxus sit entitas superaddita, sed quærere, quid sit iste influxus & quomodo perficiatur, quid sit item dependentia, cuius negatio, importatur ab imperante, & similia. *Ita id explicatur:*

ASSERO 1. *Quod actus imperans in imperatum non influat per modum principii physici elicitivi.*

RATIO. Quia ex dictis supra repetitò, unus actus, non habet vim, physice elicivam seu productivam, aliis actus.

ASSERO 2. *Influere non posse actum imperantem in imperatum nisi media cognitione.*

RATIO, quia non esset ullum fundamentum, propter quod diceretur voluntas agere propter imperium, si non cognoscitur imperium, cum non feratur in incognitum. Deinde interrogata voluntas, quare agat actum imperatum, deberet respondere, quia volui satisfacere imperio, quod non posset respondere, si non noscitur imperium. Deinde vel mortuo modo imperium illud concurret ad actum imperatum vel vitali. Si vitali modo, cum non concurrat effectivè ut probatum concurrere debet nonnisi prout præsentatum per intellectum, neq; enim superest alius modus vitalis concurrendi. Si autem concurret nonnisi mortuo modo: Ergo poterit voluntas alium modum habere sui motus,

quam objecti propositionem, quæ fiat à cognitione; consequenter ferri potest in incognitum.

DICES. Habitus concurret cum voluntate & species v.g. cum intellectu, neutrum ut cognitum: Ergo & imperium poterit ita concurrere.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia hoc utrumque concurret ex communi suppositione per modum principii effectivi, aut completivi, reducibilis ad causam formalem, ita ut formalitates suas ipse actus sufficienter fortiri possit, à sola potentia, habituque & speciebus. Jam autem actus imperans, non concurret effectivè ad imperatum, formalitatemque imperati non apparet, quomodo à voluntate sola fortiri possit, si imperium non est præcognitum. Unde ulterius dici potest, posito quod species non cognoscatur, ponaturque ab intellectu intellectio, non extrahitur à modo debito sibi operandi potentia intellectiva: si autem voluntas eliceret actum imperatum non præcognoscendo imperium, extraheretur ultra modum agendi suum, cum sit determinata, ut feratur nonnisi in cognitum, adeoque in imperium cognitum. Denique quia nulla est ratio pro antecedenti, militat autem pro consequenti, actus enim imperatus est relativus ad imperantem, hinc si elicitur à voluntate actus imperatus, elicitur tanquam relativus ad imperantem, relativus autem ad imperantem à voluntate elici non potest, quia cum non proponatur voluntati ille actus imperans, quomodo ex præcognitione quam semper voluntas præsupponit, relativum illum actum imperatum, elicere poterit.

ASSERO 3. *Influxum actus imperantis in imperatum hunc esse, elicit imperium voluntas, illud elicited imperium præsentat intellectus voluntati cum sua bonitate, hæc bonitas movet voluntatem ad faciendum id quod fieri illa voluntas vult, quasi dicendo: velis hoc aliud, i.e. actum imperatum, siquidem hoc volui, imperando, non ergo mihi ipsi debeo esse contraria, neque dicere possum, quod nolum, cum voluerim jam, velle. Quia posita representatione actus imperantis, iterato representatur & motivum imperii, à quo si non resiliat voluntas, sequitur actus imperatus. Ubi ulterius vides, quando imperatus non imperatur, sed imperat, convenient illi omnia, quæ immediatè de imperante dicta sunt.*

Hæc explicatio melius probari non potest, nisi rejectione aliarum explicationum. Deinde imperium à motivo nullo alio differt nisi sola intimatione ut ponatur actus, qui appetitur ab imperio. Ergo si ratio movendi debita motivis, rectè salvatur per dictam propositionem honestatis, rectè etiam imperium explicabitur, per intimationis propositionem; Denique hic

† (V) 2 modus

modus explicandi influxum imperantis actus, in actum imperatum convenit omni, soli, & semper imperio.

QVÆSTIO III.

De Libertate Voluntatis.

DE libertate voluntatis nihil hic agendum specialiter occurrit, quod non sit tractatum in aliis materiis; ut in materia de Deo, ubi de prædeterminatione. In materia de Actibus humanis, ubi de eorum proprietate quæ est libertas. Illuc remitto Lectorem: titulus tamen positus est methodi causa.

DISPUTATIO VII.

De Habitibus & Speciebus.

DEfinitivè Habitus ut vult Gabriel in 3. dist. 23. q. 1. est qualitas difficilè mobilis, ex actu vel actibus producta, ad similitudinemque actuum productionem inclinativa. Dividi autem habitus possunt in naturales & supernaturales, & utriq; in habitus intellectus & voluntatis &c. Ea quæ dici deberent de habitu supernaturali, peti debent ex materia de supernaturalitate: hic autem in communi de Habitibus discurretur. Connecitur autem tractatus de Habitibus & Speciebus cum tractatione de intellectu & voluntate, quia sicut voluntas & intellectus sunt principia intima agendi provisa animæ, ita habitus & species, sunt principia agendi ut ita dicam quæ sita.

QUÆSTIO I.

De Subiecto Habituum.

Sicut cognitum prius est volito, sic & de habitibus intellectus prior debet esse tractatio præ tractatione de habitibus voluntatis. Lugo de Incarn. d. 21. sect. 1. Ariaga hic Hurtadus & Ovied. negant dari habitus in intellectu, qui sunt aliquid aliud præter species objectorum intensas perfectiores, vel ut alii loquuntur magis ordinatas & radicas.

DIFFICULTAS I.

An dentur Habitus in intellectu?

DICENDUM est. Præter species intensas ordinatas & radicas, dantur habitus in intellectu, qui sunt qualitas superaddita. Est conclusio utriusq; Suarez, communisq; apud alios.

PROBARI posset ex Recent. Suar. Perseverantibus iisdem speciebus, potest accrescere facilitas. Demus enim quod quis non acquirat

novas species, & nihilominus iteret eandem conclusionem, acquireret facilitatem circa illam, specierumque dispositio in hoc solum consistet, ut minus obliquè, sed magis directè, objectum repræsentent.

RESPONDERI posset quod manentibus iisdem in entitate speciebus, sed sola mutatione quoad ordinem, radicationem intensionemq; posita, acquiratur facilitas, negabiturque illam dispositionem & combinationem, non plus facere, quam quod directè repræsentent objectum, sed accrescit illarum intensio, ex qua oritur facilitas.

PROBAT 2. Idem. Intellectus proposito medio dubio & inevidenti, manet dubius & indeterminatus, quam indeterminatorem, non tollet species, semper enim repræsentant objectum eodem modo, & indeterminatio eadem est, positis illis speciebus, & post illas.

RESPONDERI posset. Quod eodem quidem modo quoad substantiam repræsentetur objectum semper per illas species, sed non eodem modo quoad modum proponendi: Cujus alias habetur ratione majoris intensionis, radicationis, coordinationis, &c. *Hinc aliter*

PROBATUR 3. Conclusio. Diversa est difficultas, quam tollere debent species ordinatæ & intensæ, & diversa, quæ se tenet ex parte ipsius potentie intellectivæ. Ergo si nihil obsit, debent dari diversa principia facilitativa, & amotiva illarum difficultatum. Sed hæc facilitas quæ se tenet ex parte potentie intellectivæ, non alia erit nisi habitus: Ergo dabuntur intellectuales habitus. Ant. prob. Diversa est difficultas quam sentit Cytharædus, ut imprimat sibi species cantus, quem in cythara exprimere vult, & diversa est difficultas, quam sentit in ipsis digitis movendis. Ergo etiam difficultas erit diversa, quam sentit intellectus in modo movendi se ad suos actus, à difficultate, quæ est habendi species intensas & ordinatas, eorum, quibus illo modo assentiri deberet, non enim minus